

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDETUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
— INAPOIAZĂ: —

Unirea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 50 Lei
Pe 6 luni . . . 26 Lei
Pe 3 luni . . . 14 Lei

Numărul 1 Leu

Pentru inserate se plătește 3 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Serbările încoronării.

— Poporul prăznuiește acasă — Participarea bisericii noastre — Regele se încoronează singur — Proclamația Suveranului — Manifestațiile din capitală. —

Nu știm, dacă informația unor gazete, că la intrarea sa în așanumita catedrală a încoronării, M. S. Regele ar fi întrebat pe dl Brătianu: — „Unde este poporul?“, este adevărată ori nu, dar este sigur, că această întrebare neapărat putea să se pună. Poporul de fapt a lipsit dela Alba-Iulia, fiindcă în urma vrajbei politice a înțeles că e mai bine să manifesteze pentru iubiiții săi Suverani acasă la dânsul. S'a ajuns astfel la faptul nespus de dureros, că „peste sgomotosul „Ura“ al celor 30,000 de soldați“, — după cum atât de frumos spune d. Iorga —, „s'a așteptat înzadar acel inimos „Trăiască“ al Ardelenilor, în care sună toată generositatea și tot avântul rasei“. Dar dacă nu s'a auzit acest glas de acolo, din nemijlocită apropiere a mărețului act al încoronării, el a răsunat, în schimb, cu îndoită putere dela distanță, din toate satele Ardealului nostru. Și M. S. Regele, împreună cu Regina noastră adorată, au trebuit sa-l audă, fiindcă inimile cari se iubesc se înțeleg foarte bine și dela distanță mai mare. Dar chiar să nu se fi auzit acest glas pe pământ, un lucru e sigur: rugăciunile cari s'au înălțat din toate bisericile satelor noastre au fost neapărat auzite din ceriuri și prin aceasta se asigură, mai mult decât prin orice, dorința unanimă a întregii Românii întregite, ca Purtătorul coroanei de oțel și scumpa noastră Regină să „Trăiască“ la mulți ani.

Numai pe această cale a rugăciunilor, făcute cu evlavie și sinceritate, a participat la la încoronare și biserica noastră. Și dacă lipsa arhierilor noștri dela partea religioasă a serbărilor încoronării a putut fi cu regret constatată, e bine să nu se uite un singur moment, că aceasta nu se datorește decât golului, pe care ortodoxismul, „dominant“ cu orice preț a ținut să-l facă în jurul altarului său din vârful cetății, pe care totuși va trebui s'o împartă cu biserica română unită, care cu atâta cinste îi poartă numele de sute de ani.

Așa explicăm noi și faptul, atât de important pentru urmările sale, că nu șeful bisericii ortodoxe a pus pe capul regelui coroana sfințită a țării, ci a făcut-o el însuși. Iuriștii vor socoti poate acest act ca o manifestare de autocratism și ca ceva anticonstituțional, dar cum pentru ținuturile noastre nu avem încă o constituție votată de corpurile legiuitoare a țării, semnificația lui este de a se căuta, credem noi, cu totul aiurea. Și la lumina ce se desprinde dintr'ânsul, inimile noastre se întăresc în nădejdea, că aspirațiile atât de legitime ale bisericii noastre nu sunt o chimă, și că realizarea lor se va face cu certitudine, dacă nu astăzi, desigur ca mâine.

Ne întărește în această convingere și programul voinței suverane, cuprins în proclamația M. Sale regelui, răspândită de ziua încoronării în țara întreagă. Inspirat de cele mai avansate concepții sociale, acest program de nobile tendințe regale, așezat pe temeiul celor mai curate principii ale democrației, care nu vrea să știe de privilegii pentru nici unii dintre servitorii altarelor, ne este o bună garanță, că paritatea confesională, pentru care luptăm din răspuțeri cu toate armele legii, va fi dobândită și ea.

Acestea în legătură cu cele petrecute la Alba-Iulia. Dar, fiindcă serbările s'au mai urmat, cu multă ploaie desigur, dar totuși cu destulă însuflețire și în capitală, încrestăm aici, că manifestațiile din București nu schimbă întru nimic adevărul prins în cele de mai sus referitor la momentele mai însemnate ale serbărilor încoronării.

* * *

Asupra amănuntelor acestor serbări, nu putem insista, din lipsă de spațiu, în cadre mai largi, dar ținem totuși să dăm o mică și desigur foarte palidă icoană a lor în următoarele:

Intrarea triumfală

În Alba-Iulia lui Mihaiu Viteazul a fost desigur unul din momentele cele mai însemnate ale serbărilor. Menită să reinvie toată gloria ce-a încununat odinioară capul acestui *întâiu Domn român al pământului ardelenesc*, această nouă intrare a unui Domn român în cetatea Bălgradului a trezit cu adevărat o nespusă bucurie în sufletul mulțimii și lacrimile cari puteau fi stăpânite numai cu greu ne dau măsura emoțiilor adânci și puternice, de cari era pătrunsă asistența întreagă. Generalul Cristescu, șeful statului major și generalul Cihoski, cari au încadrat trăsura de gală a perechii regale, împreună cu ceilalți generali cari îi urmau de departe și cu toată ostășimea regimentelor de vânători și roșiori cari au format escorta regală, pot fi mândri, pe toată viața, că s'au învrednicit a conlucra la un act atât de însemnat.

Serviciul religios.

Suveranii cu întreagă suita au mers dela gară deadreptul la noua biserică, numită „catedrala încoronării“, unde mitropoliții și arhierii bisericii ortodoxe au făcut o rugăciune de mulțumită, în cursul căreia *Coroanele au fost stropite cu aghiasmă*. Intreagă asistența a ieșit apoi la locul din fața clopoțniței, unde pe un frumos pedestal îmbrăcat în roșu, avea să urmeze

Solemnitatea încoronării.

Acest punct central al mărețelor zile de sărbătoare — s'a săvârșit în condiții de-o strălucire neîntrecută. De două părți a baldachinului care ferea pe Suveranii de ploaia mărunță a ceriului erau tribunele, îmbrăcate așisderea în roșu, cu oaspeți aleși din străinătate și din țara întreagă; în față erau toți membrii guvernului și clerul înalt, iar de-a dreapta cât mai aproape de serbătorii eroi ai zilei se așezase membrii familiei regale și oaspeții lor. Suveranii s'au îmbrăcat apoi cu mantiile strălucitoare de bogăția aurului și a petrilor scumpe, a luse de generalii Lupescu și Popovici. Coroanele așezate pe perne erau ținute de președinții corpurilor legiuitoare, d. Ferechide și d. Orleanu, cari ambii au ținut câte-o cuvântare, oferind MM. LL. în numele națiunii Coroanele atât de binemeritate. *M. Sa Regele a luat apoi Coroana de oțel și și-a pus-o singur pe cap, încoronând tot el și pe Regina, care a primit acest dar în genunchi. În momentul acesta (la orele 10:40) au început să sune clopotele catedralei și ale tuturor bisericilor, artileria a tras salve de tunuri, iar mulțimea ovaționa cu atâta putere, încât părea ca vrea să se ia la întrecere cu arama din turnuri. „Ura!“ „Trăiască Regele tuturor Românilor!“ „Trăiască Regina!“ — erau pe buzele tuturor.*

În vreme ce, sub baldachinul purtat de înalți ofițeri, Suveranii adânc emoționați au fost conduși, cu coroanele pe cap, la apartamentele regale din preajma catedralei pentru ca să semneze *actul comemorativ al încoronării*. patru crainici îndreptați spre cele patru colțuri ale orașului au citit

Proclamația Regelui.

Prin grația lui Dumnezeu și voința Națională am moștenit Coroana României, după glorioasa domnie a Regelui Intemeietor.

Suindu-mă pe Tron, am rugat Ceriul să dea rod muncii, ce fără preget eram hotărât să închin iubitei mele Țări, ca bun Român și Rege.

Pronia cerească a binecuvântat și, prin bărbăția poporului și vitejia ostașilor, ne-a dat să lărgim hotarele Regatului și să înfăptuim dorul de veacuri al Neamului nostru.

Am venit astăzi cu Regina — care ne-a fost tovarășă în credință neclintită la răstiriște și la bucurie —, ca printr'această sărbătoare să consacram în fața Domnului și a scumpului nostru Popor legătura ce ne unește deapănarea cu dânsul.

Punând pe Capul Meu, într'această străveche cetate a Daciei Romane, Coroana de oțel dela Plevna, pe care noui și glorioase lupte au făcut-o pe veci Coroana României Mari, Mă închin cu evlavie memoriei celor cari, în toate vremurile și de pretutindeni, prin credința lor, prin munca și jertfa lor, au asigurat unitatea națională și salut cu dragoste pe acei cari au proclamat-o într'un glas și o simțire dela Tisa până la Nistru și până la Mare.

Intr'aceste clipe gândul meu se îndreaptă cu recunoștință către viteaza și iubita noastră armată.

Pentru răsplata trudelor trecutului, rog Ceriul ca poporul nostru să culegă în pace roadele lor binecuvântate și să propășească în liniște, frăție și muncă harnică.

Cu inima plină de dragoste și credință, mărturisesc dorințele sufletului meu:

Vreau ca țărâtimea, stăpână pe veci pe ogoarele ce le-a dobândit, să le dea toată puterea de rodire în folosul ei și al binelui obștesc. Vreau ca muncitorimea, credincioasă patriei, să-și afle soarta tot mai prosperă într-o viață de armonie și de dreptate socială.

Vreau ca, în hotarele României Mari, toți fiii buni ai țării, fără deosebire de religie și de naționalitate, să se folosească de drepturi egale cu ale tuturor Românilor, ca să ajute cu toate puterile statul, în care Cel-de-Sus a rânduit să trăiască împreună cu noi.

Vreau ca Românii din toate straturile sociale, însuflețiți de năzuința unei depline înfrățiri naționale, să se folosească toți de legitima ocrotire a statului.

Vreau ca în timpul domniei Mele, printr-o întinsă și înaltă dezvoltare culturală, patria noastră să-și îndeplinească menirea de civilizație ce-i revine în renașterea Orientului european, după atâtea veacuri de cumplite sbuciumări.

Sunt sigur, că în îndeplinirea mării noastre datorii, voi avea sprijinul tuturor bunilor fii ai țării, nedespărțiți în gând și în faptă în jurul tronului.

Acestei sfinte misiuni, în neclintită unire cu poporul nostru, voi închina toate puterile mele de om și de Rege și asupra ei chiem, în această zi solemnă de înălțare sufletească, binecuvântarea celui Atotputernic.

Actul comemorativ

al încoronării are următorul cuprins:

»Eu Regele României:

»Urmând la Tron prin drept de moștenire, în ziua de 28 Septembrie 1914, după trecerea la cele veșnice a slăvitului Nostru unchiu Carol I, care cu ajutorul marilor patrioți, prin fațelăciunea și grația poporului și vitejia oștirii, a cucerit independența și a întemeiat Regatul.

»Inceput-am, cu binecuvântarea lui Dumnezeu, Domnia Noastră în zile grele și de mari primejdii, dar și de mari nădejdi.

»Cea dintâi grijă a Noastră a fost ca Neamul, în fruntea căruia M'a așezat Pronia cerească, să nu piardă prilejul de a-și asigura dreptul de a trăi nelintruchipat și de sine stătător.

»Luptele, jertfele și toată truda generațiilor trecute, cari de-alungul veacurilor au izbutit să înalțe, treptat, dar sigur, clădirea trainică a Statului nostru independent i-Mi luminau zarea și i-Mi întăreau sufletul întru împlinirea datoriei Mele sfinte de Domn și de român.

»Cu încrederea în Dumnezeu și în puterea de viață a neamului, îndemnat de cuvântul întregului popor și ajutat de sfatul aceloră, cari cu credință s'au închinat Țării și Tronului, am purtat războiul întregirii neamului și biruind restriștele am văzut înfăptuită unitatea națională, de atâtea vreme așteptată.

»In ziua de 9 Aprilie 1918 Basarabia s'a alipit de patria mamă; în ziua de 28 Noemvrie 1918 Bucovina a revenit la vatra strămoșească; iar la Alba-Iulia, în ziua de 1 Decemvrie 1918, Banatul, Ardealul și părțile Ungurene s'au declarat, într'un singur glas, unite pentru vece cu regatul român.

»Spre a chiema binecuvântarea lui Dumnezeu asupra acestor mărețe fapte, din cari a eșit România-Mare, și spre a le da o consfințire în fața scumpului nostru popor, ne-am adunat cu toții la Alba-Iulia, străvechea cetate a Daciei-Romane și a gloriei lui Mihai-Viteazul, și aici, azi, 15 Octomvrie 1922, de față fiind membrii familiei Mele Regale, reprezentanții Suveranilor și țărilor aliate și amice, ai Senatului și ai Adunării deputaților, căpeteniile armatei, membrii tuturor Corpurilor constituite ale Țării, ai Academiei Române și Universităților, delegațiile comunale urbane și rurale din întreaga țară și reprezentanții tuturor confesiunilor, Ne-am încoronat, Eu și scumpa Mea Soție Maria, părtașa suferințelor și bucuriilor Mele și ale Țării.

»Pentru ca neuitată să fie amintirea zilei de azi, am întocmit și scris, în al 9-lea an al Domniei Noastre, acest de față document.

Alte momente ale zilei.

A urmat apoi *banchetul de gală* cu 80 tacâmuri în sala „Unirii” și un *alt banchet*

pentru parlamentari, invitați și ziaristi, în sala teatrului orașenesc, iar poporul era ospătat lângă curtea bisericii. Pe la ceasurile 14 a urmat apoi în fața Suveranilor și a tuturor oaspeților defilarea trupelor românești, în care au fost reprezentate toate unitățile și care a făcut o escelentă impresie asupra militarilor străini, în frunte cu vestitul mareșal al Franței Foch, biruitorul dela Marna.

Serbările din capitală

au fost și mai puțin favorizate de timp decât celea din Alba-Iulia. Cu toate acestea programul stabilit s'a executat pe deantregul. *Cortegiul solemn* de Luni, care — pornind dela gara Mogoșoaia —, a parcurs peste Șosea, pe sub minunatul *Arc de triumf* și până sus la mitropolie, întreagă capitala, revenind apoi la statuia lui Mihai Viteazul, ca și *conductul istoric* de după masă, vor rămânea neșterse în amintirea neamului nostru, din tată în fiu. Momentele mai însemnate ale zilei a treia a fost *banchetul primarilor* din Arenele romane și *representația de gală dela Teatrul Național*, unde între altele s'a jucat și poemul dramatic al lui Mircea Rădulescu „*Legenda Coroanei*”, o vrednică închiere a serbărilor, care a știut să lege de nou întreagă asistența de slăviții purtători ai Coroanei.

Pravnicul Blajului.

Ca pretutindeni în țară, serbările încoronării au avut răsunset și în orașul de școli al Blajului nostru, și încă un vrednic răsunset. *Liturghia sârbătorească*, la care au participat toate autoritățile și reprezentanții tuturor corporațiilor locale, a fost pontificată, în absența mitropolitului, din partea vicarului general, care a citit la sfârșit și rugăciunile prescrise de conferența episcopescă. A urmat apoi o bine reușită *serbare școlară*, la care a vorbit prof. Ștefan Pop dela liceul de băieți, insistând cu mult meșteșug asupra importanței de azi și de mâine a serbărilor anunțate, cu glas de tunuri și clopote, în țara întreagă. Deosebit de înălțătoare a fost și *călduroasa primire a trenului regal* de Duminecă sara, precum și retragerea cu torțe care a urmat-o. Trei zile dearându-l, flămurile naționale de pe toate casele și luminările cari licăreau din toate fereștile, au îm-

☐ ☐ Foiața „Unirii”. ☐ ☐

Pentru viața monastică.

I. Sublimitatea chiemării călugărești

de Ep. Alexandru al Lugojului.

Spre a evidenția sublimitatea chiemării călugăriei și a îndemna pe ficele neamului nostru, mai ales pe celea din clasa cultă, și'n deosebi pe ficele noastre de preoți, să îmbrățișeze statul ordului călugăresc, intrând în congregația arhidiecezană a surorilor de caritate a Pururea Vergurei și Mamei lui Dumnezeu Maria cu sediul în Obreja, îngrijită cu atâtea dragoste de preabunul nostru mitropolit din Blaj, reproduc aici în coloanele scumpei noastre „Unirea” cuvintele de aur ale contelui Montalembert, relativ la vergurele ce și închină sufletul lui Dumnezeu:

„...Mâna lui Dumnezeu se mai pune pe vatra noastră familiară și pe inimile noastre nemângăiate spre a ne zmulge nouă ficele și surorile.

„In fiecare zi părăsesc mii de făpturi dragi castele și bordeie, palate și ateliere, spre a jertfi lui Dumnezeu inima lor, sufletul lor, trupul lor virginal, dragostea lor gingașă și

viața lor. Zilnic, atât la noi cât și aiurea, fete din familii înalte și cu inimi largi, dar și fice a căror suflet e mai mare decât averea ce au, își aleg, fiind abia în dimineața vieții lor, un mire nemuritor.

„Este floarea neamului omenesc, floare încărcată încă de stropii de rouă ai ceriului; ea refracțează curat strălucirea soarelui răsare și nici un fir de praf pământesc nu a pătat-o; o floare aleasă, încântătoare, care, și dacă-i văzută numai dela depărtare, te îmbată cu mireasma ei castă. Nici chiar sufletele celea mai josnice, nu se pot sustrage suflului curat de viață, care emană din această floare. Este o floare, dar totodată și fruct, suc cel mai scump, sângele cel mai generos al arborelui ce se trage din rădăcina lui Adam. Zilnic câștigă acești eroi învingerea cea mai minunată, mulțumită puterii curajoase, care e în stare să zmulgă făptura din brațele pornirilor pământesti și-a legăturilor pieritoare.

„Ce spectacol! Unde se mai poate găsi unul asemenea; un spectacol, care aproape în mod văzut arată firea dumnezească a bisericii!

„In acest veac al moliciunii și al slăbirii generale, luptătoarele acestea învingătoare au regăsit și păzit puterea tainică și cu toată slăbiciunea sexului lor arată energia stăruitoare, bărbătească ce ne lipsește nouă, spre a ataca hotărât egoizmul, lăncezeala, senzualitatea vremii

noastre și-a tuturor vremilor, și a-o doborî la pământ.

„Și precum au puterea, așa au și lumina, prudența, adevărată pătrundere de spirit. Ele au priceput viața înainte de a-o fi gustat. Cine le-a învățat tainele dureroase, pe cari le ascunde viața cu bucuriile sale pământești? Ce le-a învățat pe ele, cari sunt așa de curate, la o vrăstă când inima începe a fi consumată prin setea nepotolită după prietenii și afecțiuni gingașe omenesti? Cine le-a învățat, că setea aceasta nu poate fi stămpărată niciodată în lumea aceasta? Cine le-a descoperit neajunsurile rușinoase a le pornirilor pământești, chiar și ale aceloră, cari erau așa de adânc înrădăcinate în inimă, cât se socotiau pe sine de neperitoare și ocupau locul cel mai larg în inimă, unde fură acuma prăpădite în mod nemilos? Nu-i oare suflarea dumnezeescului Mântuitor, care le-a luat jugul și le-a despărțit de noi? Ele mântuite-s de amăgirile groaznice ale sufletului, care în drumul, unde credea a vedea numai dragoste, nu află decât rătăcire, trădare, dispreț, și câte odată în toiu vieții, după toată truda și silința, tăcerea morții. Sufletele acestea curate și-au bânuit dușmanul lor. Ele i-au întors spatelul, i-au batjocorit și i-au învins. Ele au scăpat de toate cursele. Are valoare pentru ele cuvântul psalmistului (125, 6-7): „Sufletul nostru ca o pasere s'au izbăvit

prumutat Blajului nostru un aspect deosebit de sărbătoresc, care întregea în chip minunat icoana lăuntrică a Blajului muncii și a rugăciunii, ambele închinare în semn de omagiu deopotrivă și Coroanei și țării române.

Spicuri.

In legătură cu cele scrise de noi în fruntea numărului nostru 40, reproducem din Nr. 11,826 (8 Oct.) al »Adevărului« părerea absolut neinteresată și care nu va putea fi deci suspectată a dlui Ion Gorun, care sub titlul „**Mașinaria confesionalismului**”, face următoarele reflexii de importanță și actualitate deosebită:

Cred, că nu putea să fie o manifestare mai intempestivă, decât aceea pe care ziarele liberale au crezut de cuviință să o facă, cu prilejul incidentului cu totul neînsemnat — eu nu zic, că a fost și inadins provocat — al trecerii unei mici comune greco-catolice (unite) la biserica greco-orientală (neunită). E vorba de comuna Ocolişul, din „tractul” Baia Mare, comună ai cărei locuitori, sau „întreg poporul în masă”, a abjurat credința unită și „s'a întors la biserica ortodoxă strămoșească”. — Prea bine, mai ales dacă ar fi vorba de o chestiune de conștiință creștinească. Dar nu înțeleg exploatarea acestui caz în interes politic.

În ziarele liberale văd, că acestui caz i-se dă o importanță... — rezerv calificativul. — „Infrățirea” dela Cluj publică adresa No. 407 din 1922 a protopopului Zaharia Manu, gr. or., către „Prea onoratul oficiu protopresbiterial gr. catolic din Baia-Mare”, prin care îi face cunoscută preluarea parohiei cu toate ale sale, în urma dorinței exprimate de „masa poporului”, — publică această adresă sub titlul emfatic de: — *Reîntoarcerea poporului ardelean la biserica ortodoxă*, și comentează cazul cu cuvinte ca acestea: — „În cuprinsul Ardealului, populația românească dela sate și orașe, se frământă de multă vreme cu credințe religioase opuse, împărțindu-se în credincioși uniți și neuniți... În urma unirii definitive a Ardealului cu vechiul regat, spiritele românești (!) tind, cum este și firesc, către o singură credință și o singură limbă (!), care să se desvoalte sub scutul aceleiași stăpâniri...” etc.

Ar fi ridicol, dacă n'ar fi și puțin cam

trist. Cei cari vorbesc și scriu așa, s'ar părea, că habar n'au de rostul și însemnătatea bisericeii greco-catolice române, pe care și-o închipuiesc ca și rasă de pe suprafața pământului, prin decretul Sfinției sale părintelui protopop Zaharia Manu din Baia-Mare.

Dar biserica română greco-catolică este un organism și o forță culturală vie, care nici nu trebuie și nici nu se poate să fie știrbită, indiferent dacă unii credincioși trec dela o confesiune la alta. Acea biserică își are trecutul ei fecund în ce privește cultura românească, și își are prezentul ei cu comoara intangibilă a fapturilor, a instituțiilor pe cari le ocrotește și le duce la o înflorire, cu care contribuie puternic la patrimoniul cultural al românilor întregi.

A se lovi în această biserică nu poate fi o faptă conștientă românească. A se porni o luptă contra ei, e o deplorabilă aberație, — din care nu poate rezulta decât o dihonie și mai deplorabilă. Biserica greco-catolică e, în definitiv, și ea o cetățuie a românismului, vrednică de toată sollicitudinea oficialității. Această oficialitate, dacă ia o atitudine ostilă față de ea, comite o adevărată crimă.

Dar să sperăm și să credem, că toată această pornire nu e decât opera unor energumeni fără judecată și fără răspundere. Din partea oficialității s'ar cere o dezaprobare categorică, — pentru ca să nu se întărească presupunerea, că și din astfel de chestiuni, de ordine superioară națională, se pot combina meschine mașinării politice.

Dl Iorga și alții, cari în legătură cu atitudinea bisericii noastre față de serbările încoronării, cred că pot să ne atace în termeni neobișnuiți de violenți, ar fi bine să mediteze puțin asupra acestei păreri.

Revistă bisericească.

La serbările încoronării sf. Părinte al Romei a fost reprezentat prin Mgr. Francisc Marmaggi, Nunțiu apostolic, care s'a întors anume în scopul acesta din misiunea apostolică ce-a avut-o la Smyrna.

din cursa vânătorilor. Cursa s'au sfârșit și noi ne-am izbăvit.”

„Ele își aduc inima în întreaga-i frăgezime primitivă, toată inima lor, toate comorile dragostei lor adânci Dumnezeului lor. Ele părăsesc, îngroapă totul în taina renunțării lor de bună voie, a jertfei ascunse.

„După ce au făcut-o aceasta, ele se asigură că au găsit bucuria și pacea. În jertfărea lor proprie se cuprinde plinirea dragostei. Ele și-au păstrat inima pentru celce nu se schimbă niciodată și care nu duce în rătăcire nici când. În slujba lui află ele mângâieri, cari întrec cu mult prețul a tot ceace au jertfit ele. Găsesc acolo bucurii, ce nu-s fără nouri, căci altfel ar fi făr' de vre-un merit, a căror parfum și dulcețată rămâne însă până la groapă.

„Este oare aceasta un vis? Este o pagină dintr'un roman? Este eventual o poveste, o poveste dintr'un trecut ce nu se mai întoarce? Nu; noi o repețim. O vedem zilnic, în prezența noastră; înaintea ochilor noștri se petrece zilnic.

„Dar, cine-i totuș acest amant, care a murit înainte cu 18 veșuri pe o cruce și care în prezența noastră atrage așa de puternic tinerete, frumusețe, dragoste? Cine este dânsul, care apare sufletelor c'o strălucire și c'un farmec, cărora nu se pot împotrivi, care ca și vulturul se percipită asupra lor și-și duce prada cu sine sus în înălțimi, care ne răpește

carnea și sângele propriu, și încă cel mai curat? Este un om? Asta n'o poate face nici un om! — Este Dumnezeu. Aceasta-i taina mare, cheia celor mai sublimă și mai dureroase chemări. Numai Dumnezeu poate secera astfel de triumfuri! El singur poate face, ca cineva să părăsească toate din dragoste față de Dânsul.

„Acelaș Isus, a căruia dumnezeire e batjocorită și disprețuită, o dovedește între altele și prin minunile de curaj și desinteresare cari se cuprind în chemările la viața ordului. Inimi tinere și nevinovate se pleacă Lui, spre a-i răsplăti darul, pe care ni-l-a făcut prin persoana sa și ni-l face zilnic. Jertfa aceasta a răstignirii proprii este răspunsul dragostei omenești la dragostea unui Dumnezeu, care s'a lăsat răstignit pentru noi...”

Nu vă mișcă șirele acestea, nobile fiice ale poporului românesc și-ale bisericii noastre drept maritoare unite cu Roma!

Nu pregetați deci o urmă chemării de Sus a dumnezeiescului Isus, care de bună seama bate și la porțile inimilor noastre. E păcat a refuza harul dumnezeesc.

Cereți pretutindeni „Unirea”!

In legătură cu serbările încoronării s'a celebrat *la biserica noastră din Roma un Te-Deum*, la care a asistat Cardinalul Gasparri, secretarul de stat al Vaticanului, împreună cu toți șefii misiunilor diplomatice de pe lângă Vatican. La o a doua ceremonie religioasă au asistat apoi în aceeași biserică toți ministrii plenipotențiarilor de pe lângă Quirinal, în frunte cu d. Tosti, subsecretarul de stat dela ministerul de externe italian.

Incopeindu-se la *acțiunea de ajutorare pentru infometajii din Rusia*, pornită de sf. Părinte al Romei, arhieriei bisericii noastre solicită și ei ofertele celor cari au puțința de-a șterge o lacrimă provocată de cea mai neagră mizerie, care a putut să atingă vreodată o țară întreagă.

Pe lângă condițiunile îndatinat (1. mărturisire și consacrare; 2. deslipirea de afectul față de păcatul venial și 3. intențiunea de a le primi), pâr. Episcop Alexandru al Lugojului publică *indulgențe plenare* pe ziua de 4 Decembrie (Intrarea în biserică a P. V. Maria). Atunci va împărtași și binecuvântarea apostolică, primită în legătura cu actul solemn al instalării sale în scaunul de episcop.

Comisia, ce urma să trateze *chestiunea bisericilor și școlilor românești din Iugoslavia* — din care a făcut parte și vicarul general al Lugojului pâr. Boroș —, s'a întors din Belgrad fără nici un rezultat mai de seamă. Tot mai mult se va inveda deci, că cu toate legăturile de prietinie pe cari le avem cu Sârbia, ortodoxismul național de acolo nu înțelege să tolereze și un alt ortodoxism alături de sine. Și atunci va trebui să căutăm salvarea elementului nostru românesc din Iugoslavia pe altă cale decât aceea a ortodoxismului.

In legătură cu *noua constituire a Reuniunii de misiuni din eparhia sa*, Preasfințitul Lugojului, scrie mai nou următoarele: *Invităm (pe frații preoți), ca cu drag să se însurue sub flamura acestei noi instituții, înscriindu-se ca membri și dându-și silința a înscrie cât mai mulți membri ajutători și a obține ofrande pentru ea. De sine se înțelege, că în viitor numai în cadrele acestei reuniuni se vor ținea misiuni în dieceza noastră și conform principiilor de cari e călăuzită aceasta. Dorim, să nu fie parohie, care să nu se folosească de binefacerile ei.*

Câteva zile de-arândul s'a ținut mai nou, la Paris *un congres al Presei bune*. Ședința solemnă de încheiere a fost prezidată de însuși Card. Dubois al Parisului, ca un puternic îndemn pentru sprijinul ce oficialitatea bisericească trebuie să-l dea acțiunilor de această natură.

Știri mărunte.

Personale. *In legătură cu serbările încoronării, M. S. Regele a acordat I. Preasfinției Sale mitropolitului nostru »Steaua României«* în gradul de *Mare Cruce*. Ea i-s'a atârnat de piept chiar în cursul serbărilor dela Alba-Iulia, cu ceva înainte de actul încoronării.

— P. V. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. canonic *Iacob Popa* de director al Orfelinului nostru mitropolitan, în locul părintelui *Alexiu Pop*, demisionat.

— P. V. Ordinariat de Gherla a numit de arhidiaconi onorari pe pâr. *Atanaziu Demian*, parohul din Negreni și pe pâr. *Dioniziu Vaida*, protopopul Bistriței.

„După anchetă“. Sub titlul acesta am publicat în Nr. 40 al acestui organ câteva amănunte și aprecieri referitoare la școala noastră confesională din Teiuș. În legătură cu cele scrise de noi, d. *Marlan Sasu*, revizor școlar în Aiud ne roagă să arătăm, că ordinul respectiv s'a dat înainte de a se cunoaște rezultatul anchetei dela Blaj și că îndată ce a luat cunoștință despre nemulțumirea ce-a produs, l-a revocat pe loc, intrând numita școală confesională în toate drepturile sale. — Încrestăm aceasta cu bucurie și felicităm pe d. Sasu pentru atitudinea împăciuitoare, pe care a avut-o în cauză.

Pentru adunarea generală a Asociațiunii. „Sionul Românesc“ din Lugoj are în ultimul său număr următorul „Aviz“, pe care-l reproducem pentru a-l iscăli pe de-a-tregul: „În ziua de 8 Noemvrie c. se va ținea la Sibiu adunarea generală a Astei. Instituția aceasta culturală are menirea ei deosebit de importantă în viața poporului românesc. De aceea e de dorit, ca Ven. Cler să facă propagandă intensivă, atât în mijlocul intelectualilor cât și a poporului, pentru participare.“

Locale. Măine, Dumineca săptămânei a treia după Înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală p. Dr. *Augustin Tatar*, profesor secundar.

— În fața mizeriei de apă și lumină, care în urma secetei extraordinare de azi vară, respective a iernei care bate la ușă, s'a simțit și se simte la noi în chip deosebit, s'a pornit acum o puternică mișcare pentru aranjarea unui apeduct cinstit și a unei centrale electrice. Dacă se va găsi deci factorul necesar în stare să prindă și să îndrume aceasta mișcare (ne gândim mai ales la conducătorii comunei și ai băncii „Patria“), ambele aceste instituții, pe cât de economice pe atât și de culturale, ar putea să iee ființă în timp relativ foarte scurt. Dar putem oare spera, că orașul nostru, bolnav în punctul acesta de atâta amar de vreme își va găsi omul care să-l arunce în lacul tămăduirii?!

— Luni, în 23 Octomvrie, la orele 20 se va da din partea dlui Iean Proșteanu un concert de violină în sala de gimnastică a liceului. Se vor cânta piese din Paganini, Händel (Sonata), Tschaikevsky (Concert), Chopin, ș. a. precum și compoziții originale. Biletele se pot avea la librăria seminarială și sara la cassă.

Cel dintâi teatru românesc al Ardealului. Sub titlul acesta publică p. Dr. *Septimiu Popa* în Nr. 98 (din 8 Octomvrie) al „Adevărului literar și artistic“ o frumoasă pagină din trecutul înălțător al Blajului nostru. E vorba de teatrul ce s'a jucat, cu două piese traduse de Cipariu și de I. Rusu (autorul „Icoanei Pământului“), la Crăciunul anului 1833 în rectorul Seminarului teologic, spunând, că ar fi nespul de frumos dacă la anul, când se împlinesc 90 ani dela acest „cel dintâi“ teatru românesc, alături de alte prestații ale artei române de azi, s'ar reinvia pe scena Blajului, tot din partea teologilor, și poate chiar în acelaș rector, și cele două piese jucate atunci.

Despre societatea „sf. Unire“ se scriu în organul oficial al eparhiei Lugojului următoarele șire vrednice de-a fi reținute: „Din listele de subscriere la soc. sf. Unire, cari s'au înapoiat prin Ordinariat, s'a constatat cu bucurie, că preoșimea noastră și-a făcut foarte frumos datoria. Aproape nu este preot, care să nu fi semnat 10—20 acții. În unele locuri s'au făcut subscrieri frumoase și din partea mirenilor. Ca model servesc parohiile din protopopiatul Jiului: Petroșeni, Lupeni, Lonea, Vulcan... Suntem convinși, că acelaș lucru se va constata și despre celelalte parohii, de unde nu ne-au venit încă listele.“

† **P. Dr. Iulian Suciu**, parohul nostru din Hitiaș (eparhia Lugojului), s'a stins la 13 Septemvrie c. în anul 58 al vieții și 31 al preoșiei sale cinstite. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“.

P. Cluj. Lucrul se va face și avem cele mai bune nădejdi că se va face bine. Comitetul de acțiune vă roagă însă să aveți puțină răbdare, fiindcă pe urma convocării ce s'a făcut din partea singuraticelor Ordinarate coalele de subscriere se retrimit acum destul de bine și după ce vor fi sosit toate, se vor lua imediat măsurile pentru întrunirea de constituire.

S. București. Lucrul nu este a se lua prea tragic. Oficialitatea bisericii noastre nu face, pentru că nu poate și nu-i permis să facă, politică de partid. De aceea a participat la serbările dela Alba-Iulia, luând parte la actul civil al încoronării. Că apoi n'a participat și la actele de natură religioasă cari i-au premers, este numai o consecință firească și logică a punctului său de vedere în ce privește raportul său față de stat: deplină paritate și egală îndreptățire cu toate confesiunile recunoscute ale țării, inclusive cea ortodoxă. Partea religioasă a serbărilor dela Alba-Iulia a fost aranjată fără concursul bisericii noastre, întru toate după tipicul constituției vechiului regat, și cum acesta era absolut inadmisibil în cetatea hotărârilor dela 1 Decemvrie 1918, biserica noastră n'avea ce căuta în această catedrală ortodoxismului, fără să renunțe la aspirațiile sale legitime, cari neapărat vor trebui codificate în noua constituție a țării. În atitudinea dela Alba-Iulia a bisericii noastre — pentru care n'a fost nevoie de nici un ordin ori telegramă a Papei — nu este deci nimic extraordinar și mai curând ar fi fost ceva, dacă era alta. Nu trebuie deci să ne turbure, cât de puțin, atacurile cari s'au pornit împotriva ei pe tema aceasta. Ori de unde ar veni și cu oricâtă violență s'ar pune în scenă, ele nu sunt — oricât s'ar invoca și accentua alte motive — decât efluxul pătimăș al unui condamnat reacționarism religios, inspirat de ortodoxismul care, după cum spune d. Iorga, „cutează a fi și a voi să ramâie biserica de stat“, dar care nu poate să mai aibă nici o tărie în acest veac al idelilor ceva mai avansate decât acele cari au prezidat la constituția veche a țării. În loc de orice alte sentimente, să ne lăsăm deci a fi stăpâniți singur de înțelesul cuvintelor mult grăitoare ale sfântului Pavel: „Scio cui credidi et certus sum.“

F. Lugoj. Mulțumim pentru atențiune, dar credem că toată lumea a putut înțelege fără nici o greutate, că Ordinariatul care publică concursurile anunțate în Nr. trecut nu este cel dela Gherla, ci cel de Lugoj. Cu toate acestea rectificăm, iată, și noi această greșală de peană.

Reuniunea femeilor rom. gr.-cat. din Blaj.

Nr. 16—1922.

Convocare.

Membrele Reuniunii femeilor române gr.-cat. din Blaj, sunt invitate să participe la

Adunarea generală ordinară,

care se va ținea Duminecă în 5 Noemvrie n. 1922 la ora 10 (imediat după sf. liturghie) în sala cea mare a institutului „Patria“ din Loc.

Programul adunării: 1. Deschiderea adunării. 2. Delegarea alor 3 membre din adunare pentru verificarea procesului verbal. 3. Raport general despre activitatea Reuniunii dela ultima adunare încoace. 4. Raport despre cassă. 5. Delegarea comisiilor pentru revizuirea raportului general, a socioșilor și pentru înscrierea de membre. 6. Darea absolutorului pentru trecut. 7. Stabilirea bugetului. 8. Alegerea comitetului și a bărbaților de încredere, pe-un nou restimp de trei ani. 9. Eventuale propuneri.

In aceeași zi seara, Reuniunea aranjează o tombolă cu câștiguri și o petrecere cu dans. Publicul, care poartă interes cauzei noastre, e invitat cu toată căldura și la adunare și la serată.

Blaj, 18 Octomvrie 1922.

Eliza Bodocan
prezidentă.

A. Lupeanu
secretar.

(22) 1—1.

„KRISTÁLY“ — Spălătorie chimică
CLUJ.

Văpsește și curăță

În Blaj e reprezentat prin

Traian Novac,
comerciant.

„Patria“

Bancă pentru credit, comerț și industrie s. a. Blaj.

Convocator.

P. T. Domnii acționari ai institutului „Patria“, Bancă pentru credit, comerț și industrie societate anonimă, Blaj, sunt invitați cu onoare — în sensul §. 12 și următorii din statute — la

Adunarea generală extraordinară,

care se va ținea în Blaj Duminecă în 12 Noemvrie st. n. a. c. la 11 ore în localul institutului, cu următorul program:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului;
2. Raportul Consiliului de Administrație referitor la sporirea capitalului societar și fuziunea cu Banca comercială și industrială din Blaj;
3. Modificarea statutelor;
4. Închiderea adunării.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunare, sunt rugați a-și depune la cassa institutului resp. la cassa filialei din Teiuș acțiunile și eventual documentul de plenipotență până la 10 Noemvrie, la 12 ore din zi. Depunerea acțiunilor resp. a plenipotențelor spre acest scop se poate face și la „Albina“, Centrala în Sibiu și „Albina“ filiala Cluj, în acest caz însă cel mult până Joi în 8 Noemvrie anul curent, st. n.

Blaj, la 19 Octomvrie 1922.

(23) 1—1. Consiliul de Administrație.

AVIZ.

La subsemnata societate află imediat aplicare:

Un funcționar comercial

vărsat în negoțul de cherestea (lemne) pentru depozitul său „Plugarul“ și

Alt funcționar comercial

vărsat în branșa fierăriei pentru prăvălia sa „Consum“. Ambele în Blaj.

Condițiunile de primire se vor stabili în comun acord cu directorul

„PATRIA“

Bancă pentru Credit, Comerț și Industrie soc. an. Blaj.

(60) 1—3

Cazane de fier rachiu

căldări de spălat, vâpsit

și de tăbăcărie

în condițiunile celea mai favorabile se găsesc la

FRAȚII PAULINI,

Fabrică de articole de aramă în AIUD.

Se primește: Inzestrarea, aranjarea și repararea fabricelor de spirt și de chimicale.

Fabricăm stropitoare de vîi și părți constructoare de metoda „Austrie și Wermoral“.

(16) 7—25

O d-nă văduvă

de preot sau inv., mai în etate se caută pentru conducerea casei și îngrijirea unui copil de un an.

(21) 2—3

Informații la Administrația gazetei.